

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel.: 286 840 129, 210 310 586

E-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

Postoje veřejnosti k právům homosexuálů – květen 2015

Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v15-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>11. – 18. května 2015</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1043</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>241</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování PAPI a CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.114, OV.115, OV.180</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>24. června 2015</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

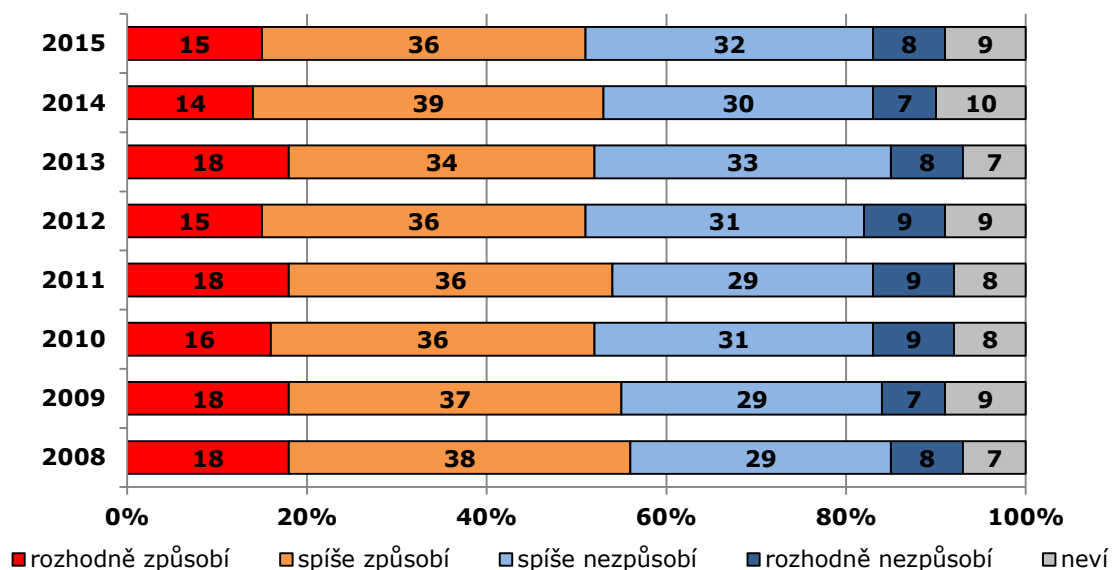
V květnu 2015 byl do pravidelného šetření Naše společnost zařazen blok otázek týkající se hodnot a občanských práv. V jeho rámci byly pokládány otázky ohledně tolerance české společnosti vůči homosexuálně orientovaným mužům a ženám, a také byly zjišťovány názory na to, zda by lidé s homosexuální orientací měli mít právo uzavřít registrované partnerství, uzavřít sňatek, adoptovat děti z „ústavů“ – tzv. dětských domovů a adoptovat děti svého partnera či partnerky, s nimiž žijí, a na jejichž výchově se podílejí.

Mínění o toleranci české společnosti k homosexuálně orientovaným mužům a ženám bylo zjišťováno otázkou směřovanou na reakci sociálního okolí respondenta. Dotázaní se vyjadřovali, zda by ve městě či obci, kde žijí, přiznání homosexuality způsobilo potíže v soužití s lidmi. Jak je patrné z grafu 1, zhruba polovina lidí (51 % - součet odpovědí „rozhodně způsobí“ a „spíše způsobí“) se domnívá, že by takovéto přiznání způsobilo potíže, dvě pětiny lidí (40 %) si myslí opak.

Srovnání s hodnotami z dřívějších měření ukazuje, že veřejné mínění je v této otázce poměrně stabilní a že oproti šetření realizovanému v červnu 2014 nedošlo k žádné statisticky významné změně.

Graf 1: Způsobí přiznání k homosexualitě potíže v soužití s ostatními lidmi ve Vašem městě či obci?¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 11. – 18. 5. 2015, 1043 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

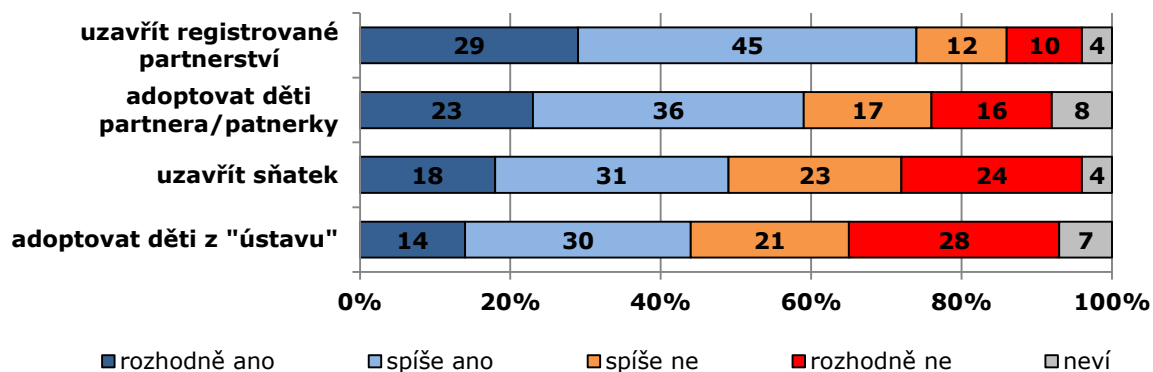
Podrobnější analýza odhalila některé rozdíly vzhledem k sociodemografickým charakteristikám populace. O tom, že přiznání k homosexualitě by rozhodně způsobilo potíže, jsou statisticky významně častěji přesvědčeni lidé starší 60 let a ti, kteří podle svých slov mezi svými přáteli nebo známými nemají žádného homosexuálního muže ani ženu. Protikladné mínění, že by přiznání k homosexualitě potíže nezpůsobilo, naopak častěji zastávají lidé, kteří mezi svými přáteli nebo známými homosexuálního muže nebo ženu mají, mladí lidé ve věku do 29 let a obyvatelé Prahy.

V šetření jsme položili třídící otázku, která zjišťovala, zda respondent má přátele nebo známé mezi homosexuálními muži nebo ženami.² 35 % dotázaných na tuto otázku odpovědělo kladně, 55 % záporně a 10 % zvolilo odpověď „nevím“.

V květnovém výzkumu jsme se dále zajímali o to, jak se čeští občané staví k některým právům homosexuálních mužů a žen (viz graf 2).

¹ Znění otázky: „Přestavte si, že se někdo ve vašem městě či obci přizná ke své homosexuální orientaci. Domníváte se, že to mu to způsobí nebo nezpůsobí potíže v soužití s ostatními lidmi ve vašem městě nebo obci?“ Varianty odpovědi: rozhodně způsobí, spíše způsobí, spíše nezpůsobí, rozhodně nezpůsobí.

² Znění otázky: „Je mezi Vašimi přáteli nebo známými nějaký homosexuální muž nebo žena? Ano, Ne?“

Graf 2: Homosexuální ženy a muži by měli mít právo...³

Pozn.: Položky seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 11. – 18. 5. 2015, 1043 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Bezmála tři čtvrtiny dospělé populace (74 %) uznávají v českém právním řádu kodifikované právo homosexuálů uzavřít registrované partnerství. Proti tomu, aby bylo homosexuálním mužům a ženám umožněno registrované partnerství uzavírat, se v našem výzkumu postavila necelá čtvrtina dotázaných (22 %). V názoru na právo osob stejného pohlaví uzavřít sňatek je česká veřejnost poměrně rozpolcena, když souhlas s ním vyjádřilo 49 % oslovených, nesouhlas 47 %. Převahu souhlasných odpovědí jsme zaznamenali v případě adopce dětí partnera/partnerky, s nimiž daný člověk žije a na jejichž výchově se podílí. Takové právo by homosexuálním mužům a ženám přiznaly tři pětiny české veřejnosti (59 %), proti se postavila třetina dotázaných (33 %). V případě adopce dětí z institucionální péče, tedy z tzv. dětských domovů, naopak mírně převážilo nesouhlasné stanovisko, když odpověď rozhodně či spíše ano zvolilo 44 % dotázaných, rozhodně či spíše ne pak 49 %.

Podpora všech sledovaných práv homosexuálů je obecně častější mezi ženami, mladými lidmi ve věku do 29 let, respondenty hodnotícími svoji životní úroveň jako dobrou a dotázanými, kteří se z hlediska politické orientace sami řadí k pravici. Lidé, kteří všechna sledovaná práva podporují, rovněž častěji uváděli, že mají mezi homosexuálními muži nebo ženami přátele a že by přiznání k homosexuální orientaci podle jejich názoru nezpůsobilo člověku v místě jeho bydliště potíže.

Mezi odpůrce všech sledovaných práv se častěji zařadili dotázaní hodnotící svou životní úroveň jako špatnou, lidé hlásící se k levicové politické orientaci, respondenti starší 60 let, důchodci a lidé deklarující římskokatolické náboženské vyznání. Odpůrci všech sledovaných práv rovněž častěji uváděli, že mezi homosexuálními muži a ženami nemají žádné přátele ani známé a že přiznání k homosexuální orientaci by podle jejich názoru člověku v místě bydliště způsobil potíže.

Časové srovnání s předcházejícími výzkumy nabízí tabulka 1. Z tabulky je zřejmé, že názor na registrované partnerství je od roku 2008 velmi stabilní a od roku 2009 totéž

³ Znění otázky: „Myslíte si, že homosexuální ženy a muži by měli mít právo: a) uzavřít sňatek, b) uzavřít registrované partnerství (odlišné od manželství), c) adoptovat děti z „ústavů“ – tzv. dětských domovů, d) adoptovat děti svého partnera/své partnerky, s nimiž žijí a na jejichž výchově se podílejí?“ Varianty odpovědi: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

platí o názoru na uzavření sňatku, který sice mírně kolísá, ale pohybuje se na přibližně stejné úrovni a tábory jeho přívrženců i odpůrců zůstávají poměrně vyrovnané.

V letech 2005 až 2013 jsme se opakovaně ve výzkumech ptali na souhlas s právem homosexuálních žen a mužů adoptovat děti, v letech 2014 a 2015 jsme zvlášť zkoumali postoje k adopcím dětí partnera či partnerky a zvlášť k adopcím dětí z „ústavu“, tzv. dětských domovů, pozitivněji přitom občané vnímají adopci dětí partnera či partnerky, kterou aktuálně podporují tři pětiny českých občanů.

Tabulka 1: Homosexuální ženy a muži by měli mít právo... (časové srovnání v %)

	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
uzavřít registrované partnerství	61/30	69/24	75/19	73/23	72/23	72/23	75/21	72/23	73/23	74/22
uzavřít sňatek	38/51	36/57	38/55	47/46	49/45	45/48	51/44	51/44	45/48	49/47
adoptovat děti	19/70	22/67	23/65	27/63	29/60	33/59	37/55	34/57	-	-
adoptovat děti partnera/partnerky	-	-	-	-	-	-	-	-	58/32	59/33
adoptovat děti z institucionální péče	-	-	-	-	-	-	-	-	45/48	44/49

Pozn.: Součet odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“ a součet odpovědí „spíše ne“ a rozhodně ne“. Dopočet do 100 % u jednotlivých položek v každém roce tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.